

Sygn. akt II UK 614/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z wniosku D.N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 kwietnia 2016 r., III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację D.N. (skarżąca), wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z 9 kwietnia 2015 r., IV U (...), oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z 9 maja 2014 r., stwierdzającej że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 6 grudnia 2013 r.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła skarżąca, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której ubezpieczona dopatruje się w konieczności dokonania kontroli przyjętej przez Sąd Apelacyjny wykładni przepisów art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie

działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 672 ze zm., dalej jako ustawa o swobodzie działalności gospodarczej) w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm., dalej jako ustawa systemowa) oraz w niezastosowaniu przez ten Sąd art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 i art. 11 ust. 2 ustawy systemowej. Zdaniem skarżącej Sąd Apelacyjny błędnie wykluczył czynności przygotowawcze do podjęcia działalności gospodarczej z zakresu pojęcia wykonywania działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia jest faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej, w tym gospodarczej, co oznacza, że prowadzenie tejże działalności to rzeczywista działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (np. wyroki Sądu Najwyższego: z 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404; z 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739; z 19 lutego 2010 r., II UK 186/09, LEX nr 590235; z 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533). Prowadzenie działalności gospodarczej stanowi zatem tytuł podlegania ubezpieczeniom, jeżeli faktycznie ubezpieczony wykonuje tę działalność, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny.

Definicja legalna działalności gospodarczej zawarta jest w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Istotne znaczenie z punktu widzenia zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej ma jej ciągłość i zarobkowy charakter. Jak ujął to Sąd Najwyższy w wyroku z 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13 (LEX nr 1444493), ciągłość w działalności gospodarczej ma dwa

aspekty.

Pierwszy to powtarzalność czynności, pozwalająca na odróżnienie działalności gospodarczej od jednostkowej umowy o dzieło lub zlecenia albo umowy o świadczenie usługi, które same w sobie nie składają się jeszcze na działalność gospodarczą, zaś drugi aspekt, wynikający zresztą z pierwszego, to zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej. Stan ciąży wprawdzie sam w sobie nie wyklucza ciągłości podjętej działalności, natomiast braku podstawowej cechy ciągłości działalności gospodarczej można dopatrzeć się w przypadku, gdy od początku wysoce wątpliwe będzie rozpoczęcie i prowadzenie działalności, która to wątpliwość wynika ze stanu zdrowia osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia społecznego, a przede wszystkim jej świadomości co do niemożliwości prowadzenia działalności (wyroki Sądu Najwyższego z 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404; z 10 maja 2017 r., I UK 184/16, LEX nr 2305920; z 21 września 2017 r., I UK 366/16, niepublikowany). Jeżeli zatem deklarująca prowadzenie działalności gospodarczej miała świadomość, że stan jej zdrowia to uniemożliwia, to podejmowanie jakichkolwiek czynności przygotowawczych, jak i nawet krótkotrwałe jej prowadzenie niekoniecznie musi oznaczać potwierdzenie działalności o charakterze ciągłym, ale może wskazywać na krótkotrwałe działania, mające uwiarygodnić tytuł do objęcia ubezpieczeniami, w tym przede wszystkim ubezpieczeniem chorobowym.

Drugim elementem determinującym prowadzenie działalności gospodarczej jest jej zarobkowy charakter. Generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru. Inaczej należy jednak ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajdującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie namnażanie kosztów prowadzonej działalności nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie, celem jego perspektywicznego rozwoju. Może to prowadzić do wniosku, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny, a intencją ubezpieczonego jest nie tyle podjęcie i wykonywanie zarobkowej działalności gospodarczej, lecz

włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń. Uwypukla się to szczególnie w sytuacji, gdy osoba rozpoczynająca działalność i deklarująca taką podstawę wymiaru składki, ma świadomość, że stan zdrowia czyni ją niezdolną do jej prowadzenia, a osiągnane przez nią dochody nie wystarczają nawet na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne w zadeklarowanej wysokości.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że ubezpieczona nie tylko nie uzyskiwała dochodów z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, ale nie uczestniczyła nawet w jej zarejestrowaniu, czy wykonywaniu części czynności przygotowawczych do rozpoczęcia jej wykonywania, gdyż stan jej zdrowia na to nie pozwalał. Nie ma tym samym podstaw do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej ubezpieczonej, gdyż rozstrzygnięcia Sądów Apelacyjnego i Okręgowego w niniejszej sprawie są prawidłowe i zgodne z linią orzecniczą Sądu Najwyższego.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

as